

MAZURSKI ZWIĄZEK
MIĘDZYGMINNY
GOSPODARKA ODPADAMI

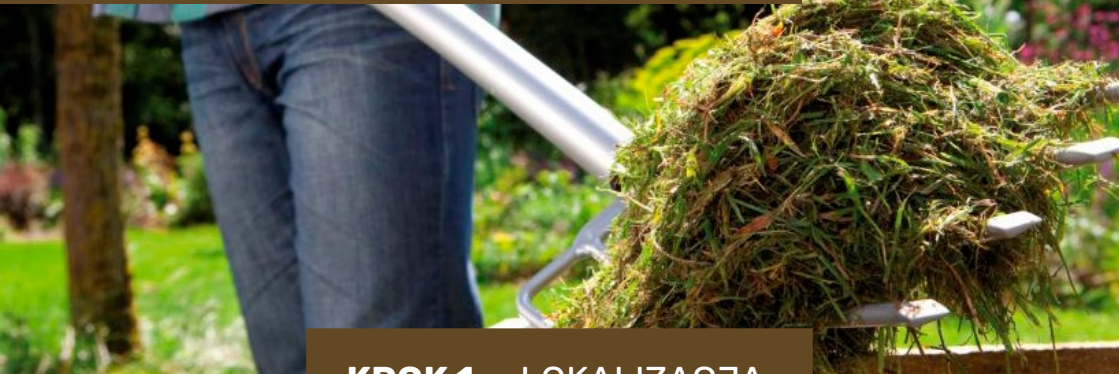
PORADNIK DLA MIESZKAŃCÓW

KOMPOSTOWANIE NATURALNIE PROSTE!

W odpadach, które wytwarzamy w naszych domach i ogrodach, może znajdować się nawet do **50% odpadów organicznych**. Gdyby zamienić je na kompost, można by zaoszczędzić krocie na kupnych nawozach, jednocześnie dostarczając roślinom najlepszej możliwej odżywki – i to z pożytkiem dla środowiska. **Przygotowanie wartościowego kompostu wymaga jedynie odrobiny chęci i spełnienia kilku warunków**. Dodatkowo posiadanie przydomowego kompostownika to sposób na **zmniejszenie miesięcznej opłaty za odbiór i zagospodarowanie odpadów**. W Twojej gminie jest to **5 zł** miesięcznie od gospodarstwa domowego.

Krok po kroku do własnego kompostu

KROK 1. - LOKALIZACJA

Proces kompostowania rządzi się swoimi prawami, dlatego pod kompostownik wybierz miejsce, które:

- jest na uboczu
- znajduje się w półcieniu
- ma przepuszczalne podłoże
- znajduje się na delikatnym wzniesieniu (aby nie gromadziła się w nim woda)
- umożliwia łatwy dostęp do kompostownika

COŚ DLA HOBBYSTÓW...

Chcesz zacząć swoją przygodę z kompostowaniem, ale nie masz do tego warunków? Nic straconego! Proponujemy zorganizowanie kompostownika na balkonie lub w mieszkaniu. Wystarczy niewielki pojemnik z napowietrzaniem i... dżdżownice. W takim doświadczalnym kompostowniku zobaczysz w skali mikro, na czym polegają procesy rozkładu materii organicznej. To żywa lekcja biologii!

Jeśli umieścisz kompostownik pod czarnym bzem, leszczyną, kaliną koralową lub grabem, **wzrośnie efektywność reakcji** zachodzących w kompostowanym materiale.

KROK 2. - ZAŁÓŻ KOMPOSTOWNIK!

Sprzyjająca aura (powyżej 10°C) to dobry moment na założenie kompostownika. Możesz go kupić w sklepie lub wykonać samodzielnie. Pamiętaj jednak, że pierwsza opcja wiąże się z dodatkową inwestycją finansową. Tymczasem budowa własnego kompostownika pozwala idealnie zagospodarować przestrzeń i wykorzystać materiały odpadowe, zwłaszcza drewno, które jest surowcem ekologicznym i lepiej się prezentuje w otoczeniu zieleni niż np. plastikowe czy metalowe konstrukcje.

Pomysłów na wykonanie kompostownika jest bardzo wiele. W tym wypadku ogranicza Cię tylko Twoja wyobraźnia. Warto poszukać inspiracji w Internecie, gdyż okazuje się, że może być on zrobiony z przedmiotów, które są już Ci niepotrzebne. Pamiętaj, że **wysokość kompostownika nie powinna przekraczać 1 m**. Wyższa skrzynia utrudni bowiem mieszanie jej zawartości, a duża ilość materii organicznej może spowolnić procesy w niej zachodzące.

Wrzucaj luzem, bez foliówki !

Biodopady wytwarzane na terenie MZMGO trafiają do kompostowni znajdującej się w ZUOK Spytkowo. To tam odbywają się wszystkie procesy, które zachodzą również w Twoim domowym kompostowniku. Jednak dzięki wdrożonej technologii, kompostowanie przebiega zdecydowanie szybciej niż w ogrodzie. W procesie tym powstaje również kompost. Dlatego tak istotne jest, by mieszkańcy segregujący biodopady robili to dokładnie, zgodnie ze wskazówkami zamieszczonymi na brązowych pojemnikach.

KROK 3. - WARSTWA PO WARSTWIE

TROCINY

TRAWA

RESZTKI JEDZENIA

LIŚCIE

WODA

DŹDŻOWNICE

POWIETRZE

BAKTERIE

Odpowiednie, warstwowe układanie materii organicznej daje gwarancję prawidłowego przebiegu procesu kompostowania i uniknięcia uciążliwości zapachowych. Jak to zrobić?

- Na dnie kompostownika umieść rozdrobnione gałęzie i grube łodygi roślin.
- Następną warstwę stanowi przesypka ziemi lub dojrzałego kompostu.
- W dalszej kolejności stopniowo dorzucaj odpady organiczne, aż do uzyskania ok. 20-centymetrowej warstwy.
- Całość przesyp ziemią lub gliną (2-4 cm) i posyp wapnem, dołomitem lub kredą.
- Na takie podłoże możesz wrzucać kolejne odpady organiczne.

Zaczynając swoją przygodę z kompostowaniem, warto dodać tzw. **starter zawierający szczepy bakteryjne**. Pamiętajmy też, że zimą procesy rozkładu niemal zanikają, więc aby utrzymać odpowiednią temperaturę, można osłonić kompostownik i jego zawartość słomianymi matami.

KROK 4. – CO WRZUCIĆ DO KOMPOSTOWNIKA?

Resztki organiczne stanowią znaczną część wytwarzanych przez nas odpadów. Nie marnujmy ich potencjału i zacznijmy je kompostować.

Odpady roślinne:

- skoszona trawa (układana cienkimi warstwami)
- liście (przemieszane z innymi odpadami, by nie stanowiły zbitej masy)
- gałęzie drzew i krzewów (rozdrobnione)
- chwasty, tęty (nie mogą być zarażone chorobami roślin)
- resztki warzyw i owoców (przemieszane z suchymi odpadami)
- kora drzew (rozdrobniiona i namoczona w wodzie)
- słoma i siano (najlepiej drobno pocięte)
- kwiaty doniczkowe i cięte

Odpady kuchenne:

- resztki warzyw i owoców (unikaj cytrusów)
- suche pieczywo (nie może być mocno spleśniałe)
- skorupki jaj (zgniecione przyspieszą rozkład)
- fusy po kawie i herbacie (nie w opakowaniach ekspresowych)
- resztki jedzenia w płynie
- łupiny orzechów

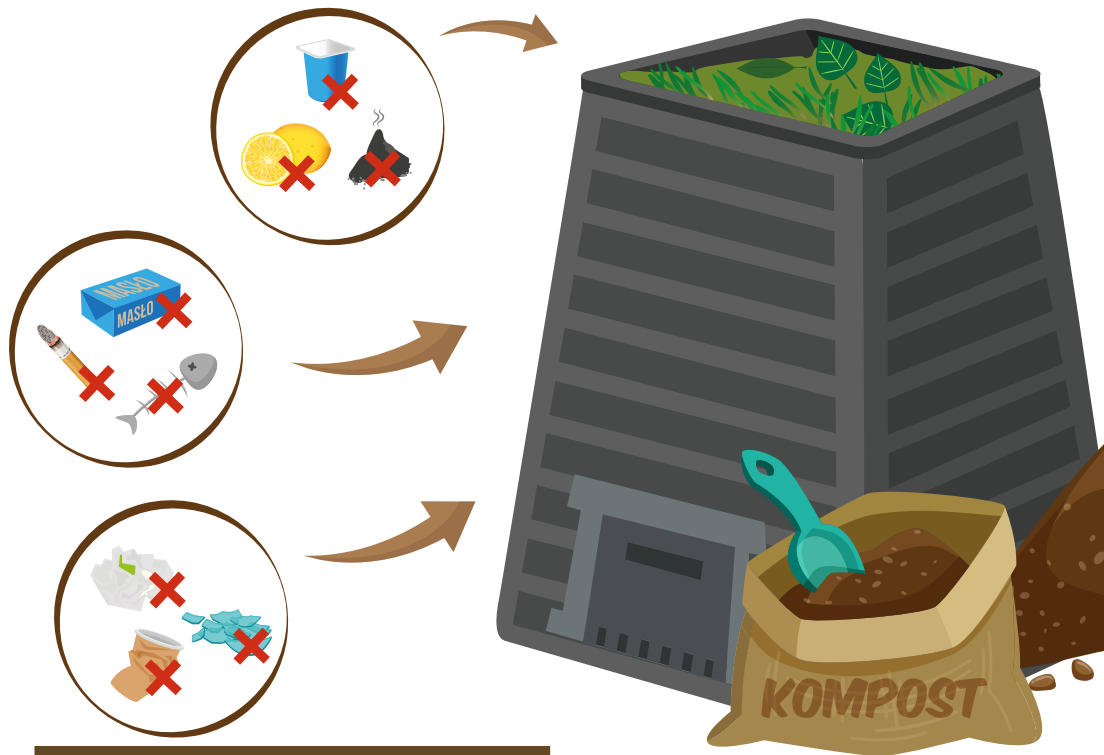

Inne odpady:

- papier (rozdrobniiony i namoczony, nie może być kredowy)
- tektura i karton (rozdrobniiony i namoczony)
- ściółka małych roślinożernych zwierząt domowych
- trociny (namoczone wodą lub gnojówką)
- obornik (zmieszany z resztkami roślin i ziemią)
- popiół drzewny (w niewielkich ilościach)
- wyłaczanki papierowe po jajach (rozdrobnione)
- ziemia doniczkowa

Warto wrzucać do kompostownika **fusy od kawy** – to wabik na dżdżownice, które przetwarzają materię organiczną.

KROK 5. - TEGO UNIKAJ

Wrzucanie do kompostownika niepożądanych odpadów z pewnością spowolni proces kompostowania, a nawet może go zahamować. Dlatego pamiętaj, by nie umieszczać w nim:

- ✗ plastiku
- ✗ szkła
- ✗ pieluch i podpasek
- ✗ toreb z odkurzacza
- ✗ odpadów zawierających chemikalia
- ✗ zmiotek
- ✗ odpadów poremontowych
- ✗ niedopałków papierosów
- ✗ popiołu węglowego
- ✗ odchodów zwierząt
- ✗ resztek kuchennych: mięsa, ryb, kości
- ✗ oleju
- ✗ nabiału
- ✗ roślin zaatakowanych chorobami

Najczęściej popełnianym błędem jest wrzucanie do kompostownika części roślin porażonych przez choroby i szkodniki. Zarodniki grzybów oraz jaja i zimujące larwy szkodników mogą **przerwać proces kompostowania** i później, w formie aktywnej, mogą trafić do gleby podczas rozrzucania kompostu, zakażając inne rośliny.

KROK 6. – KOMPOSTOWANIE? TO PROSTE!

Naukowcy podają, że z tony odpadów biodegradowalnych można wyprodukować nawet 300 do 400 kg kompostu. Co więcej, powstanie on w zasadzie bez Twojego udziału, jeśli tylko stworzymy optymalne warunki. Trzeba jednak od czasu do czasu wspierać zachodzące w kompostowniku procesy:

- w kompostowniku umieszczaj tylko te odpady, które nadają się do kompostowania
- odpady układaj warstwowo
- zapewnij dostęp powietrza do kompostowanej masy, aby zapobiec gniciu
- zapewnij właściwą wilgotność kompostu – nie może on być ani za suchy, ani zbyt wilgotny
- zadbaj o różnorodność i odpowiednią strukturę bioodpadów – nie dopuść, by w kompostowniku dominował jeden rodzaj odpadów, np. liście czy trawa
- rozdrabniaj odpady – skróci to czas kompostowania
- co jakiś czas przemieszaj odpady znajdujące się w kompostowniku
- zimą stosuj maty słomiane
- bądź cierpliwy – pełnowartościowy kompost otrzymasz dopiero po 12-18 miesiącach

Chcąc usprawnić powstawanie kompostu, warto **regularnie i starannie go mieszać**, pamiętając jednocześnie, że im mniejsze będą części wrzucane do kompostownika, tym szybciej będzie zachodził proces rozkładania. Jeśli na początku wrzucisz do kompostownika tzw. startery, czas rozkładu materii organicznej może się skrócić nawet o jedną trzecią! Dobrze sprawdza się również dodanie do kompostu gnojówki czy dojrzałego już kompostu oraz... dżdżownic, które doskonale przerabiają zieloną materię.

KROK 7. – GDY POJAWI SIĘ PROBLEM...

Jeśli zadbasz, by proces kompostowania przebiegał prawidłowo, nie musisz się martwić. Powtarzanie, że kompostowanie wiąże się z przykrym zapachem, to mīt. Zdarza się jednak, że proces zostaje zakłócony. Jak sobie radzić z ewentualnymi problemami? Oto kilka wskazówek:

- **zapach** – powinien przypominać woń ściółki leśnej; kwaśny zapach powstaje, gdy kompost jest zbyt mokry i słabo przewietrzony – należy wówczas dodać suszu i przemieszać kompost; zapach amoniaku to efekt zbyt dużej ilości wilgotnych odpadów kuchennych lub ogrodowych, bogatych w azot – należy wtedy dodać słomy, siana lub trocin

- **materiał w kompostowniku nie zagrzewa się** – przyczyn należy upatrywać albo w niedoborze wilgoci (polej kompostowany materiał wodą), albo w zbyt małej objętości materiału (dodaj więcej odpadów do kompostowania) lub w za niskiej temperaturze otoczenia (okryj kompostownik grubą warstwą naturalnych materiałów izolujących, np. liśćmi, suchą trawą, naturalnymi tkaninami).

- **muchy** – pojawiają się w świeżo składowanych odpadach (szczególnie resztkach kuchennych) – powinny zniknąć, gdy wzrośnie temperatura podczas rozkładu; możesz też poleać górną warstwę odpadów gorącą wodą lub ewentualnie dokładnie zakryć świeże odpady, np. trawą, liśćmi lub słomianą matą

- **gryzonie** – przyciągają je tylko świeże odpady – wymieszaj nową warstwę ze starą i odpowiednio dozuj susz

- **pleśń** – zdarza się, gdy kompost zbyt długo nie był mieszany – zadбай, by kompost miał stałe dostawy odpadów, był wzruszany i nie był zbyt wilgotny

Najczęstszą przyczyną zachwiania procesu kompostowania jest wrzucanie do kompostownika nieodpowiednich odpadów.

KROK 8. – DOBRY KOMPOST – I O TO CHODZI!

Jest sypki, ciemnobrunatny i ma formę gleby humusowej. Do tego nie brudzi rąk i pachnie... ściółką leśną, zwłaszcza po deszczu. O czym mowa? Oczywiście o produkcie finalnym naszych starań – czyli o kompoście!

Korzyści płynące z kompostowania:

- dokładnie wiemy, co się dzieje z naszymi bioodpadami
- sami zagospodarujemy ok. 30-50% wytwarzanych przez nas odpadów
- wytwarzamy tani nawóz organiczny, który nie wyjaławia gleby i wzbogaca ją w próchnicę, dzięki czemu staje się pulchna, przewiewna i zatrzymuje wodę
- dzięki używaniu kompostu lepiej rosną nasze rośliny
- zapobiegamy rabunkowej eksploatacji naturalnych zasobów próchnicy i torfu
- zwiększamy naszą świadomość na temat konsumpcji – zobacz, ile marnuje się żywności...

Ludzki nos jest wyczulony na aromat ściółki, kojarząc się ludziom z czymś przyjemnym. To właśnie dlatego prace w ogrodzie czy przy „produkcji” własnego kompostu dają często poczucie odprężenia i relaksu. Wytwarzane są wówczas endorfiny! Wdychajmy zapach kompostu, a będziemy szczęśliwsi!

MAZURSKI ZWIĄZEK
MIĘDZYGMINNY
GOSPODARKA ODPADAMI

**Mazurski Związek Międzygminny
- Gospodarka Odpadami**

ul. Pocztowa 2

11-500 Giżycko

tel. 48 87 429 13 74

mob. 48 575 363 177

e-mail: biuro@mzmgo.mazury.pl

www.mzmgo.mazury.pl